

ERDELYI
MAGYARÁG

Felirő szerkesztő
Tárgyaló Bencs

Független politikai napilap, megjelenik minden nap. Szerkesztő-
ségi órák: este 5-től 10-ig. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea
(Nagyvárad), Piața Mihai Viteazul (Nagypiac) 4. Telefon: 380.

Ara 1 lej

III. évfolyam 158 sz.

1934 Junius 9

Szombat

17

Sir Simon és Aloisi báró után

Barthou is hazautazik

Lassan-lassan mindenki elhagyja Genfét, ahol a leszerelés
csufos kudarcot vallott

Genf, június 7.

A leszerelési konferencia ma ül össze
újabb megbeszélésre. A mai ülés után maga
Barthou is el fog utazni Párisba. Kiutazása
annál is inkább aktuális, mert holnap fogja
megtenni Jelfici jugoszláv külügyminiszter
hivatalos látogatását Párisban. A lapok
megjegyzik, hogy ez remek kifogás Bar-
thounak, olyan, mint Aloisi bárónak volt a
fivére halála.

London, június 7.

A Times Henderson elnök gerinces ma-
gatartását dicséri és megálapítja, hogy eré-
lyes fellépése megállította Franciaországot,
hogy oktalan cselekedetekre ragadtassa ma-
gát. Henderson elnök egyébként már újabb
határozati javaslatot készített, amelynek
igen megfontolt tónusa alkalmas arra, hogy
kiinduló pontja legyen egy kibontakozási
tárgyalásnak. Franciaország ha el is megy a
legmészebb az engedékenységekben, azonban
mindent fel fog borítani, amikor a Hender-

son féle új javaslatnak ahoz a reszehez ér-
nek, hogy Németország nélkül nem lehet ko-
moly tárgyalásokat kezdeni a leszerelés érde-
kében.

Ezzel szemben a francia sajtó megállá-
pitja, hogy Franciaország nem fog akadé-
lyokat gördíteni, hogy Németország visz-
szatérjen a leszerelési konferenciára, de nem
is fog lépéseket tenni, hogy visszahívja és
soha nem fogja beleegyezését adni, hogy a
konferencia elnöksége ilyen irányú jegyzé-
ket intézzon Németországhoz.

Miről tárgyal Titulescu és Litvinov

Bucuresti, június 7.

Mint ismeretes, Titulescu román külügy-
miniszter hosszas megbeszéléseket folytatott
Litvinov orosz külügyi népbiztossal. A két
politikus között a tárgyalás Románia és
Oroszország együttműködéséről folyt. A tár-

gyalások azonban nem érintették azt a tíz-
milliárd értékű kincset, amelyet Románia
1916-ban Moszkvában helyezett el megör-
zés végett. Ilyenformán ez a nagyértékű
kincs elveszettnek tekintendő.

ehhez hozzájárulását adni. Ezt a lap megle-
hetősen gunyos hangon kommentálja és an-
nak a véleményének ad kifejezést, hogy
Olaszország ebben az esetben szintén kérde-
zés nélkül fogja kitakarítani az Adriai ten-
gert.

Averescu marsall Turnu Severinbe utazott

Bucuresti, június 7.

Averescu marsall Turnu-Severinbe uta-
zott, hogy elhalt felesége gyász-istentiszte-
letén megjelenjen. A marsall június 15-éig
marad Turnu-Severinbe, amikor is visszatér
a fővárosba.

Német köszönet Rómának

Róma, június 7.

A német kormány utasította római nagy
követét, hogy mondjon köszönetet az olasz
kormányának azért a nemes gesztusért, ame-
lyet Olaszország genfi megbízottja Aloisi
báró útján tanusított a Saar-vidéki népszá-
vazás kérdésében. A német köszönet igen jó
hatást váltott ki Rómában.

Sajtópert kapott a Lupta, mert megrágalmazta Averescu tábornokot

Bucuresti, június 7.

Averescu marsall ügyvédje útján fel-
jelentést tett a "Lupta" című lap direktora
Emil Fagure és tulajdonosa Hanigman ellen
A feljelentésre az adott alkalmat, hogy a
Lupta megrágalmazta az ősz politikust.

Hármas gyilkosság a fővárosban

Bucuresti, június 7.

Borzalmas hármass gyilkosság történt
tegnap a fővárosban a Telerachova-ucca
400. számú háza előtt. Dumitriu Stefan De-
cebal-ucca 57 számú lakó összetalálkozott
Dumitriu Verban és Cazachu Joan nevű
munkásokkal, akikkel már régóta haragban

volt. Dumitriu Stefan bajonettet rántott és
a bajonettel össze-vissza szurkálta a két
munkást. Ugyanakkor összeszurkálta Du-
mitriu Hasdian nevű kisfiút is. Az áldozato-
kat azonnal kórházba szállították, de élet-
benamaradásukhoz semmi remény. A gyil-
kost letartóztatták.

Fegyverkezik a Balkán

Törökország lázasan erősíti a Dardanellákat

Róma, június 7.

A Tribuna nagy olasz lap feltűnést kel-
tő cikkben foglalkozott a Balkán államok
fegyverkezésével. Megállapítja, hogy Török-
ország ijesztő módon fegyverkezik, ami tul-
megy azokon a kerteken is, amelyet a Néps-
zövetségnek el lehetne tűrni. A török fegy-
verkezések egyre nagyobb méreteket öltenek
Különösen az Egei tenger partján óriási erő-
döket épít abból az alkalomból, hogy a szil-
gálati időt másfél évről 2 évre emelték fel.
A régi erődöket pedig kibővítik.

Görögország szintén feltűnő módon

fegyverkezik. Törökország mintájára szin-
tén tengeralattjárókat rendelt a japán kor-
mánytól, azonkívül 13 hadihajót.

Keletáziában szintén nagyarányu fegy-
verkezés folyik. Japán egy teljes hadivona-
lat akar huzni Oroszország és a japán fenn-
hatóság alatt levő területek között.

Enne kellensúlyozására a többi balká-
ni államok is fegyverkezéshez fogtak. Jugo-
szlavia komolyan készülődik arra, hogy az
Adriai tengerre vezessen be hadihajókat és
a Tribuna szerint Jugoszlavia nem fogja
megkérdezni Olaszországot, hogy hajlandó e

Hogyan érkezett a király először Romániába

Emlékezés a 4 év előtti nagy napra

Oradea, június 7.

A négy év előtti királynapi fordulója van ma. Négy esztendeje, hogy Károly király az országba érkezett és elfoglalta a trónt.

Ebből az alkalomból tudósítónk felkereste a bihormegyei Vad, illetve Aseu községben Mudura Máriát, aki a királyt mikor repülőgéppel leszállott, vízzel megkínálta, hogy beszéljen a nevezetes napról.

Tudósítónk jelentése a következő:

A szekér éppen Aseuig zötyögtetett bennünket. Egyenesen a csendőrszere hajtatunk, mert a Mariska a csendőrmester felesége, Amergeol Ion asszonya. Már két éve lesz októberben, hogy odahagyta szülőfaluját. Huszonegy éves most, két éve asszony, de még abban az évben kérték, amikor olyan nagy kitüntetés érte, de ő nem ment. Ehhez a szegény őrmesterhez ment férjhez. Szeretem, amelyet még nem méltelyeztet meg a pénz.

A hüvös ambituson folyt a beszélgetés. A fiatal menyecske beszél, de az öregasszony is közbeszól. Látszik rajta, hogy volt már dolga újságíróval.

A 17 éves Mudura Mária korába megyünk vissza, amikor a kislány felénk a kíváncsiságtól hajta körülsomfordálta a repülőgépet, mert ő még ilyen nem látott. A magános ur éppen akkor hívta oda a kapitányt, amikor Mariska közel volt hozzá. A másik pillanatban a kapitány megszállította a kislányt.

— Leánya, nem tudnál egy kis vizet adni nekünk inni. A Mariska már rohant is a szekér alatt levő korsóhoz. Felemeli, de aztán megrázza a fejét. Hogyne, hisz ebből a korsóból már sokan ittak. Mocskos is, földes is.

A közelben volt egy magányos ház. Az udvaron kut. Hirteleu mozdulattal kiönti a földre a vizet és már rohan is a ház felé, hogy frisset hozzon. A háznál azonban új eszme villan meg benne. Nagy urak, akik jöttek. Kér egy tiszta korsót. Kap is egy teljesen újat, amihez még nem ivott senki. Azt tölti meg friss vízzel és rohan vissza fürge lábakkal.

A kapitány megy elébe, de a kislány ügyes mozdulattal átbukik a karja alatt és már nyújtja is oda a magános urnak, hogy igyék. A komoly ur egy pillanatra elmosolyodik, átveszi a cserépkorsót, kiloccsant egy keveset a vízből és iszik. Majd átnyújtja a kapitánynak, aki szintén nagyot huz belőle. Végül a pilóta iszik. A magános ur odainti magához a kislányt és megszólal: — Multumescu fetito! (Köszönöm kislány).

Valamit még odaszól a kapitánynak, aki a zsebébe nyúl, három idegen pénzt vesz elő és a kislánynak nyújtja. Három dollár volt. Az idegenek tovább sétálnak a buzavetésben. Az ur egyedül idegesen járkal. A kislány most már merészebb lesz, egész közel megy a repülőgéphez, mustrálja. Nagyon szeretett volna beleülni. Szólni nem mert, de nagyon vágyott beleülni. Egész életére maradandó emléke lett volna. Akkor még nem tudta, hogy így lesz, sejtelve sem volt arról, hogy a királynak nyújtott vizet.

A magános ur tovább sétált. Látszott rajta, hogy nagyon ideges. A kislánynak pedig mind inkább megjött a bátorsága. Egyszer csak oda áll elébe és megkérdezi:

— Miért olyan szomorú?

Az urnak az arcán ismét mosoly húzódik el, válaszolni azonban nem válaszol,

csak folytatja sétáját.

A csendőrség, amely időközben szintén megjelent a repülőgépeknel, idejét látta közbelépni. Igazoltatni akart. A kapitány erre félrevonta a jegyzőt és valamit mondott neki, aki a csendőrökhöz fordult.

— El van minden intézve.

A faluban a jegyző nagy ur. A csendőrök is megelégedtek ezzel és nem szóltak tovább semmit. Később, mikor a repülőgép eltűnt, akkor mondta meg a jegyző, hogy az az ur, nem volt más, mint Károly herceg, akit holnap királlyá választanak meg.

Hosszu idő múlva az a másik repülőgép, amelyik Cluj felé szállt, visszatért. Leszállt az is a másik mellé. Egy katonai pilóta ugrott ki belőle. A király ebbe a gépbe szállt be és a nép felé bucsut intett, amikor a gép felszállt.

Mudura Mária asszony egész idő alatti csillogó szemekkel mesélt. Mióta megtudta, hogy a király volt az, akinek vizet adott, nem tud hova lenni a boldogságtól. Csak azt sajnálja, hogy azt a korsót, amelyben vizet nyújtott a királynak, nem őrizhette meg. Igaz, hogy ezért bőségesen kárpótolták ak-

kor, amikor a király lejött Clujra és ott kihallgatáson fogadta Mudura Máriát.

— Az volt az életem legboldogabb pillanata, amikor Clujon megismertem azt, aki elfogadta tőlem a vizet. Milyen más volt akkor. Amikor a repülőgép mellett volt, olyan komoly, olyan szigorú volt, most nevetett és öröm volt a szemében. Derűs kedvvel üdvözölt és még egyszer megköszönte a vizet.

— Körülbelül tíz percig beszélgetett el velem. Kérdezősködött a családomról, a körülményeimről.

Megmondtam neki, hogy nagyon szegények vagyunk. Öfelsége azután kétszer is küldött pénzt nekem.

— Azt is megkérdezte, hogy nem megyek még férjhez.

— Akkor még nem ismertem Iont, — mondja kicsit szégyenlősen. Pedig októberben két éve asszony. Egy kicsi fia is van.

Visszatértünk Vadra. Elmentünk arra a helyre, ahol a király először tette lábát az ország földjére. Négy évvel ezelőtt azt mondták, hogy emlékművet emelnek ide. Sehol semmi. Egy emlékfá sem mutatja azt, hogy itt a király járt.

Sok pénzt megtakarít, ha szövet és bélésáru

szükségletét az e hó folyamán tetemes árleszállítással rendezett versenyárusítás keretében

Székelly posztóáruházban szerzi be, Oradea, Str. Avram Iancu 5. Derby cipőgyár épület

A részeg katona revolverével lelőtt egy rendőrt

Satu-Mare, június 7.

Hétfőn éjszaka szokatlan zaj, hangos veszekedés, majd revolverlövés verte fel a satumarei Decebal és Tepes Voda uccák csendjét. A lövés, amely egy berugott katona fegyveréből eredt, súlyos sebet ejtett egy rendőr bal felső combján. A vérben fetrengő rendőrt a kórházba, a lövöldöző katonát pedig a rendőrségi fogdába szállították.

Szilágyi János, a 87. gyalogezred ővezetője már hosszabb idő óta udvarol Szilágyi László vendéglős Juliska nevű leányának, aki azonban hidegen fogadta a zavaros multu fiatalember udvarlását. A katona emiatt nagyon el volt keseredve és többször hangoztatta, hogy kiirtja Szilágyiék egész családját.

Lövés az éjszakában.

Tegnap este megjelent a katona Szilágyiék Decebal-ucca 14. sz. vendéglőjében, ahol zárórát alaposan a pohár fenekére nézett. Mikor már elegendő "bátorságot" öntött magába, kivett egy hatalmas revolvert, letette maga elé az asztalra és kijelentette, hogy most végez az egész családdal.

Eközben feltűnt a láthatáron Kondor János parkettmunkás is, aki szintén udvarolt a leánynak. A berugott katonával már alig lehetett birkózni. Revolverével hadonászott míg végül a leány szép szóval lefegyverezte a féltékeny szerelmest.

Elkövetkezett a záróra, de Szilágyi János nem volt hajlandó elkobozni revolvere nélkül eltávozni. Amikor a katona ismét visszakapta fegyverét, ráemelte azt a lányra. Erre már Kondor is beleavatkozott és le akarta fegyverezni a katonát. Dulakodás támadt közöttük, melynek folyamán Szilágyi

alaposan összetépte Kondor ruházatát.

A vendéglőben történeteknek Török György szolgálatos rendőr is tanúja volt, aki végighallgatta az egész jelenetet. A rendőr, mikor látta, hogy Kondor egyedül nem bír a részeg katonával, belépett az ivóba. A katona erre szökni próbált.

Kiugrott az ajtón és nekiiramodott a sötét utcának. A rendőr utána. A katona látta, hogy a rendőr rövidesen beéri, erre megfordult és belelőtt üldözőjébe. Török György hangos jajgatással rogyott az ucca követére.

De ekkor már három civilruhás rendőr is a helyszínen termett. Ezeket közben értesítették a katona garázdálkodásáról. Grosan György, Oprea György és Pop Vasile rávetették magukat a lövöldöző katonára és nagynehezen lefegyverezték. Közben a katona őket is lelövéllel fenyegette. A rendőrség gen elkobozták Szilágyi János Steyr pisztolyát, amelyben még hét golyó volt. Ezenkívül a zsebében is találtak 16 golyót. Szilágyi kihallgatása után átadják a katonai hatóságoknak.

A lövöldöző katona sötét multja.

Szilágyi János neve nem ismeretlen a büntető hatóságok előtt. Néhány évvel ezelőtt 1929-ben rablóbandát alakított. Ő volt a feje. Társait pisztolyokkal látta el és álarcosan több utonállást és betörést követtek el a nagyerdő környékén és a majorban. A rendőrség akkoriban elfogta a bognisi illetékes Szilágyit, aki Farkas István árnevet használt. A fogság ugylátszik nem javította meg, mert most ismét revolvert szerzett, melynek segítségével csaknem gyilkossá

Három és félmillió katona vesz részt a francia próbaháboruban

Elgázositják Lyont, ahol a hadgyakorlat idejére ostrom-állapotot hirdetnek ki

Páris, június 7.

A Le Journal a most megkezdődött francia hadgyakorlatokkal illetve mint ahol a lap mondja: próbaháborúval kapcsolatban részletesen felsorolja, hogy ebben a próbaháboruban milyen hadifelszereléseket, milyen tömegeket és milyen felkészültséget mozgat meg Franciaország.

Kilencvennyolc gyalogezred, huszonhét gyarmati ezred, ötvenkét lovasezred és 96 tüzérezred működik közre a próbaháboruban. Kereken 5000 vadászpilóta, háromszáz könnyű és 150 nehéz bombavető repülőgép működik közre, amellyel — írja a Le Journal — ez nem is a teljes repülőgép állaga a francia hadseregnek. Huszonkét gépképpáros ezred is szerepel a próbaháboruban és ezuttal próbálják ki először komoly formában az ujonnan létesített úgynevezett "tirur du gaz" gázlövő ezredeket, számszerűen tizenhatot. Nyolcszáz nagy és 1200 kiskik vonul fel a próbaháboruban. A kistank francia találmány, Peugeot gyártotta ezeket harci szekeret először, előnyük a gyors mozgás, sebességük óránként 65 kilométer. Két gépfegyver van felszerelve egy-egy ilyen tankon és annyi lőszer hord magával, amennyivel egyfolytában 14 órán keresztül képes üzemelni. A francia hadseregben ezeket a kistankokat a jövő lovasságának nevezik.

Új hadiszerek, melyek ebben a próbaháboruban kerülnek kipróbálásra, a következők: egy kézi gépfegyver Schneider-Creusot szabadalma, ez a gépfegyver, illetve önálló puská perccenként 320 lövést ad le, egy-egy lövés 1800 méterre elhajlás nélkül. A gépképpáros ezredekben használatos.

Három új gázfajta, melyek közül az egyik a hírhedt "levisit" gáz testvére: a ruha is átmarja és a húst is elrothasztja, éppen csak a csontokat "kiméli meg".

Két újfajta ágyú, melyek közül az egyik lövegei 30 kilométeren át mindössze 30 percig működnek el.

Azonkívül gázálarok, füstképző gépek, körgépek, repülőgépelhárító és repülőgépet készítő, ujszerű füstpattantyúk, melyek 500 méter körzetben olyan füstöt okoznak, hogy az a legújabb szélgépek, és fecskegépek segítségével is csak másfél órai munkát osztható szét, stb.

A próbaháboruban három és félmillió ember működik közre, ugyanis ez alkalommal hat tartalékos korosztályt is behívtak. A próbaháború részben védelmi, részben támadó háború lesz. A műsor egyik pontja Páris védelme, a Saar-vonal védelme, Calais védelme, Boulogne védelme, Lyon védelme és Nancy, továbbá Strassburg és Metz védelme. A "műsor" szerint a Páris elleni támadást, melyet hatszáz

Egészségünk részére a legjobb szer ép csak elég jó. Óvakodjék silány minőségű háros hatású szerektől és ne kísérletezz az egészségével! Alkalmazzon mindjárt az egészséggel fogva orvosoktól ajánlott és klinika kipróbált gyógyszereket. Több mint 10 orvos rendkívül elismerő és dicsérő módon nyilatkozott a Togal hatásáról és közülnagyon sokan különösen ártalmatlanságát dicsérik s azon tulajdonságát, hogy a szervezet jól tűri. Togal azonnal ható, fájdalom csillapító szer rheumánál, köszvény, ízületi gyulladásnál (isiasz), ideges fájdai és meghűléses betegségekben.

egységből álló repülőraj folytat le, hétszáz egységből álló francia rajnak két óra alatt kell visszaverni.

A félhivatalos francia lap kimerítő megjegyzéseket is fűz a közleményhez. A lap megállapítja, hogy ebben a próbaháboruban az derül ki, amit francia szakértők már rég állítottak, hogy Franciaország nincsen kellőképpen felszerelve a védelemre (?). A francia vezérkar ugyanis mindig abban a hibában volt, hogy egy ellenféllel számított, holott a jövő háborúban Franciaországot nem egy, hanem több oldalról fogják megtámadni. A lap összehasonlító számtáblázatot közöl más hatalmak fegyvergazdagságáról

és ebből a táblázatból az állapítható meg, hogy például Anglia, ami a légi erőket illeti, 20 százalékkal erősebb Franciaországnál, Amerika pedig Angliát is 40 százalékkal múlva felül. Olaszország gépfelszereltség dolgában a számtáblázatban első helyen áll, így például a franciák 22 gépképpárezzredével szemben Olaszország 65 gépképpárezzred felett rendelkezik.

A műsor egyik legérdekesebb száma Lyon "elgázosítása" lesz, mely alkalommal a polgári lakosság is részt vesz a próbaháboruban és erre az időre Lyonban és környékén a kormány ostromállapotot hirdet ki.

Négy évi fegyházra ítélték egy férjgyilkos asszonyt

Timisoara, június 7.

Az elmúlt év novemberében Hisiasi községben borzalmas férjgyilkosság történt. — Popovici Persida negyvenöt éves asszony egy puskalövessel, majd fejszecsapásokkal meggyilkolta férjét, a részeges Popovici Trifut. A gazda, aki igen jómódu ember volt állandóan részegeskedett, verte a feleségét. A gazda a gyilkosság éjszakáján is részegen

jött haza és meg akart verni feleségét, aki felkapta a sarokban heverő vadászpuskát s végzett férjével. A törvényszék előtt Coman Livius ügyvéd védte az asszonyt, aki heves felindulásban elkövetett emberölés címén enyhe büntetést kért védelmére. A törvényszék az enyhítő körülmények tekintetbevételével négyévi fegyházbüntetéssel sújtotta Popovici Persidét, aki felebbezett.

Tíz évi börtönre ítélte a cluji hadbíróóság a pénzeslevélhordó támadóit

Cluj, június 7.

Igen súlyos ítéletet hozott a cluji hadbíróóság a két diák felett, akik mint ismeretes, április hónapban megtámadták Nichita pénzespostást és egy ólombottal leütötték.

Simon Pál és Huttera két züllött diák, akik fiatalságuk minden fantáziáját beleveték abba a rablótámadásba, amelynek a vége tíz évi súlyos fegyház lett. A két kicsapott diákból lett suhanc a mozifilmek hatása alatt magukhoz csalták a pénzes postást és ki akarták fosztani. A hadbíróóság elé kerültek, amely tegnap hozta meg ítéletét.

A tárgyaláson kitűnt, hogy a rablótámadás értelmi szerzője Simon Pál, míg a végrehajtója Huttera volt. Huttera az vallja, hogy saját elhatározásából vállalta, hogy leüti a postást.

Amikor az elnök azt kérdezte, hogy miért vállalta saját elhatározásából, azt válaszolta, hogy erre kötelezte érezte magát, mert Simon nagyon sokszor tett neki szíves séget, fizette a mozijegyeket, a mulatókban a számlákat.

A katonai ügyész Negulescu őrnagy hosszú vádbeszédben fejtegette, hogy mind a két suhanc egyformán bűnös, mert az egyik a felbujtó, a másik a tudatos végrehajtó volt ebben a drámában.

A védők közül Klein Miksa dr azt fejtegette, hogy Simon már kicsi korában kleptomániás volt, tehát ez a tény nagyon sokat nyom a bűnösség és a felelősség kérdésében.

Huttera védője Popescu Maria Simon

teszi bűnössé, aki rosszra csábította a sokkal fiatalabb Hutterát. Huttera apja mindig tiltotta ezt a barátságot és megtörtént az is, hogy Huttera apja korbáccsal kergette ki az udvarról Simont, akinek a befolyása alól a fia azonban még sem tudott szabadulni és mindent megtett, amit Simon Pál neki parancsolt.

Popescu védő még azt is mondta, hogy a jelen esetben bizonyosodik be fényesen, hogy a kleptománia ragadós, mert addig az időig, amíg Huttera Simont nem ismerte, a legjobb gyermek volt. Még csak a gyermeknek az a rossz szokása sem volt meg benne, hogy apró dolgokat elcsenjen hazulról. Csak 14 éves korában tűntek fel benne a kleptománia tünetei amikor már régén Simon Pál befolyása alatt volt.

A védbeszéd után a bíróság tanácskozásra vonult vissza, amely után kihirdette az ítéletet: bűnösnek találta Simont és Hutterát a rablótámadás büntetésén és ezért 10—10 évi börtönre ítélte őket. A védők megelégedtek az ítéletet a legfelsőbb katonai hadbíróósághoz.

Kérje mindenütt a
GOLF borotva-pengét!

az acélipar legtekélyesebb alkotása
és öröme lesz a borotválkozásban.
Vezérképviselő: Friedman Armin, Oradea.
Promenad Eminescu 16.

Erdélyi Magyarok

Juni 9.

Már az első szikra is gyújtott, de a parazs azonnal kialudt. Erősebben csilgolt, míg egész kis szikraeső szállt a faporra. Azonban akárhogy fujta is, nem tudott olyan parazsat kapni, amivel tovább gyújthatott volna mohát. Kis pihenés után még hevesebben hozzálátott. Végre sikerült egy nagyobb szikrával meggyújtania a faport és apró kis füstszál emelkedett az égő hely felé.

Még több faport szórt az égő pontra, folyton fujva a parazsat, míg végre egészen kicsi láng lobbant fel. Győzött! Egyedül, és minden segítség nélkül sikerült tüzet csinálnia. Ismét kilépett a történelemelőtti időből a jelenbe.

Mire besötétedett, megmosta, megszáritotta ruháját, megépítette hálóját és megtisztította, megsütötte a vadkacsát. Miután erőre kapott a bőséges vacsorától, lemosta a prémeket és megszáritotta a tűz fölött, mert tudta, hogy nem lehet meg anélkül, hogy mokaszinját kijavítsa. Mikor már nem bírta tovább a fáradtságot, jól megrakta a tüzet, bebújt hálójáéba, beakordzott egy csomó illatos fenyőággal és fegyvereit maga mellé téve, elaludt. Mélyen, álomtalannul aludt, de amikor napkeltével arra ébredt, hogy egy fehérbóbítás madár rikolt az egyik lucfenyőn, valami nyomasztó érzés gyötörte.

XVI. FEJEZET.

Grimshaw lázasan dolgozott, hogy befejezze a raktár tetőzési munkáját és nem nagyon törődött Claire távollétével. Buzgón, ernyedetlenül dolgozott, észre se vette, hogy elszaladt az idő. Csak amikor azt látta, hogy a nap mindjárt eltűnik, fogta el a nyugtalanság, hogy egyedül van.

Összehuzva szemöldökét, élesztette a tüzet. Aztán lement a folyóparton a halfogóig. Mindenfelé nézegetett, hogy meglássa társnőjét. Fel is mászott az egyik fenyőfára és tölcseért csinálva kezéből, kiáltozni kezdte Claire nevét. De sehonnan sem jött válasz a hűvös erdőből.

Mogorván ment vissza a táborba, azzal biztatgatva magát, hogy már ott is fogja találni Clairet a tűz mellett. Amikor pedig látta, hogy nincs ott, azzal vigasztalgatva magát, hogy bizonyára nagyon dus zsákmányra tett szert és majd nagyon megrakodva toppan oda az ő megszokott kis diadalmas mosolyával, fáradt, napbarnított arcán. Ehesen, élénken fog megjönni, barátságosan, de higgadtan, elevenen, de uralkodva magán és akkor majd vége lesz ennek a komorágnak és a csüggedés helyébe megelégedettség jön.

Várt még egy óráig, sebtében kapva be néhány falatot, aztán megint kiszaladgálva a ház elé. Amikor aztán látta, hogy sötét lett már, végtelen nyugtalanság és aggodalom fogta el. Odakötözte kését és tüzelőzacskóját övéhez, feltette farkasbőr sapkáját magára vette karibu gallérját, vállára vetette iját, lándzsáját és elindult, hogy megkeresse Clairet.

Sejtette, hogy valami történt. De nem tudta, hogy melyik irányba ment el Claire. De azzal vigasztalta magát, hogy bizonyára nem mehetett messzire ezen az ismeretlen területen, valahol hallótávolságon belül lesz. Kiáltozott időnként teljes erejéből, aztán elhallgatott és fülelt. Egyszer egy vadmacska nyávogása felelt a közelben. Aztán farkasüvöltést hallott a folyópart felől. De azt a hangot, amelyet leginkább szeretett volna, nem hallotta sehonnan sem.

(Folytatjuk)

Erdélyi Magyarság

4 oldal

Június 9.

Sighet reméleteiben

40 ember ivott a veszett tehén tejéből

Sighet, június 7.

Pollák Lajos borsai gazdalkodó a múlt hét elején egy tehenet vásárolt és annak tejet napokon át árusította. Két nap múlva a tehenen veszettség jelei kezdtek mutatkozni és az állat irtózatosságonaglások között ki-szenvedett. Kiderült ugyanis, hogy a tehenet pár nappal előbb megmarta egy veszett kutyát. Az esetet azonnal jelentették a viseuli állatorvosnak, aki úgy rendelkezett, hogy a tehén fejét vágják le és küldjék fel a cluj Pasteur intézetbe.

Vasárnap a paseur intézet táviratilag értesítette a borsai előjáróságot, hogy a tehén veszett volt és elrendelte, hogy mindazokat, akik a tehén tejéből ittak, azonnal szállítsák be a Pasteurba. Negyven olyan ember volt Borsán, aki ivott a tehén tejéből. Valamennyien földhöz ragadt szegény emberek. Utazniok kellett, de nem volt pénzük. A községnek sem volt erre a célra alapja. A hatóságok tehát az utazás elrendelésén kívül egyebet nem tudtak tenni. Rendeletre pedig senkit sem szállít a vasut.

Utazni viszont kellett, mert a szerencsétlen emberek élete forgott veszélyben. Mit tehettek egyebet a földhözragadt szegény emberek, mint eladták otthon található inge-

ságaikat, így szereztek pénzt és elutaztak Clujra, ahol valamennyiüket beoltották.

Érdekes, hogy egy év leforgása alatt Borsán ez már a második eset. A múlt nyáron is negyven ember ivott egy veszett tehén tejéből és akkor egy ember meg is halt.

Szívbetegnek és érelmeszesedésben szenvedőknek reggel éhgyomorra fél pohár természetes „**Ferenc József**” keserű — a legkisebb erőlködés nélkül — igen könnyű lést biztosít, a gyomor és a belek működését elősegíti az emésztés renyhességét csakhamar megszünteti.

Fiugyermek született a belga királynénak

Brüsszel, június

A belga király felesége tegnap egy egészséges fiugyermeknek adott életet. A belga nép lelkesen ünnepli uralkodóját feleségét.

SPORT

Nagyon helyes

Csak a játékosokat di-csérte meg a szövetség

Bucuresti, június 7.

A Biroul Federal tegnapi ülésén jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak meg a Csehszlovákia elleni válogatott csapat játékosai-

nak kitünő teljesítményeiért. A csapat vezetői, illetve Bindea beállítói és Klimek gyógyírói nem kaptak elismerést.

Három országban rendezik az 1937-es futballvilágbajnokságot

Róma, június 7.

A nemzetközi labdarúgó szövetség az 1937-ik évi labdarúgó világbajnokság megrendezésével egy hármass államcsoportot: Franciaországot, Belgiumot és Hollandiát bízta meg. Az államcsoport már ki is jelölte azokat a városokat, melyekben a döntő mér-

közéseket fogják rendezni. Ezek: Páris, seille, Brüsszel, Antwerpen és Amsterdam.

Játékosaink részére tehát 1937-ben szép turára nyílik kilátás. Reméljük, ekkor a szerencse már válogatott csapatunk mellé fog szegődni.

Erdekes tenniszhirek

Az amerikai Vines megnyerte a profi tenniszvilágbajnokságot is. Newyorkból jelentik: A profi tennismesterek világbajnoki küzdelmei végetértek. A világbajnokságot Elisworth Vines, a volt amerikai amatőr világbajnok nyerte meg, aki valamennyi ellenfelét legyőzte. Legutóbb Plaat verte 6:4, 6:4, 6:2 arányban. A világbajnokság további helyezési sorrendje: 2. Tilden USA, 3. Cochet Franciaország, 4. Nüsslein Németország, 5. Plaa USA.

Az angol Scriven nyerte Franciaország női egyes tenniszbajnokságát. Párisból jelentik: hogy Franciaország női egyes tennisz bajnoksága is külföldre vándorolt. A döntőbe ugyanis az angol Scriven 7:5, 4:6, 6:1

arányban meglepő győzelmet aratott az amerikai Helen Jacobs fölött és ezzel a francia bajnoki címet magának szerezte.

Az osztrák-magyar tenniszmezők Budapesten az osztrák csapat 4:1 arányban nyerte meg. Az utolsó két egyes eredménye: Matejka—Gabrowitz 6:4, 6:4, 6:4, Me—Straub 7:5, 9:7, 6:2.

Sportcikkeket csak szaküzletben roljunk! Egyedüli oradeai szaküzlet Popper Sport, Str. Brătianu 1. Frissen hatók: kutyaszíjkülönlegességek, strapák, turistafelszerelések, torna- és dresszek, sípcsont-, boka- térd és kapu védő stb., stb.

Mit tenne a multimilliomos Juhász, ha feltámadna?

Ötvenmillió örökség, amely eddig két millióra olvadt le

Cluj, június 7.

Tegnapelőtt kezdődött meg a cluji törvényszék második szekcióján egy per, melynek vádlottját 50 millió lejes vagyon elcsikasztása terheli.

Az történt ugyanis, hogy 1916-ban Timisoarán meghalt egy dúsgazdag ember, akinek a neve Juhász Gyula volt. Ez az ember végrendeletében összes vagyonát 3 éves kisleánykájára, Bözsikére hagyta és a gyermek gyámjává a feleségét, Diodin Juliannát nevezte meg. A vagyont sógora Diodin cernovitzai pénzügyigazgató kezelte.

A végrendelet, amely 50 millió leiről intézkedett, annak rendje és módja szerint ezt végre is hajtották. Az egész vagyon a kis Böske nevére került, aki azonban soha sem fog látni a súlyos milliókból egyetlen lejt sem.

Közben azonban a szép asszonyt megkörnyékezték az udvarlók. Így került a vagyon kezelése a becsületes Diodin pénzügyigazgató kezéből egy Leisz Mihály nevű bárró (?) kezébe, akit követett egy Müller Árpád nevű lugoji mészáros.

Ettől a pillanattól kezdődik a tulajdonképpen eset, amelynek első végzetes állomása a cluji ügyesség volt.

Mi történt? Az új vagyonkezelő, Müller Árpád néhány év alatt óriási mennyiségű ingatlant adott el saját szakállára, anélkül, hogy erről az árvaszéket értesítették volna. A roppant területi ingalanból idegen kézre került 740 hold erdő, 6 hold szőlő, 46 hold legelő, 83 hold kaszáló 340 hold szántóföld, és 22 hold ugar. Ezenkívül még 2-3 millió értékű ingóság. Mindezeket Müller nevetségesen kicsiny pénzért adta el egy árverésen a testvéreinek, Müller Alajosnak és egy Hassalmaier nevű embernek. A három ember 1924-ben szerződést kötött később az özvegyvel, hogy az a megmaradt birtokot bérbe adja ki nekik. Ennek a bér szerződésnek a birtokában a "hármasszövetség" megkezdte a működését.

Öt-tízmillió részletekben uszik el a kis árva vagyona.

A "hármasszövetségnek" azonban még ez sem volt elég. Öz. Juhásznét beugratták egy tejcsarnok megvételébe, amely természetesen sehol sem létezett. Ezért az özvegy csak 400 ezer lejt fizetett ki.

Később kitalálták, hogy a megboldogult Juhásznak sokmillió jelzálogkölcse volt és azt most törleszteni kell, mert máskülönben elárverezik a birtokot. A megrémült asszony fizetett, mint a köles és kapta a hamis nyugtákat, amelyek egyik vagy másik nagybancnak a fejcsimét viselték.

1925-ben belépett a Juhász vagyont elcsikasztó szövetségbe Schimmerling Ármintimoarai ügyvéd is, aki rávette a három embert, hogy valamely nemlétező jogcímen kérjenek kártérítést az özvegyasszonytól. A tenyegetes ugylátszág, ismét használt, mert az asszony szó nélkül fizette ki a két és fél millióra rugó kártérítést.

Mindezeket a panamákat az illetékes árvaszék tudta és beleegyezése nélkül csinálta meg és olyan ügyesen, hogy maga az özvegy sem jött rá arra, hogy tulajdonképpen akaratja fosztani a leánya vagyonából.

1926-ban újabb eszmékkel újabb emberek társultak a szövetséghez. Névszerint Huber Löbl, Popper Zsigmond és dr. Arthur Deutsch. Ezek már fix összegre mentek, amely "csak" 5 millió lei volt. A kis ügyet úgy akarták elintézni, hogy egy házát akarják eladni a kis Bözsikének. A házát a Juhász

is jól sikerült, mert a 2 millió lejt sem érő házat 7 millió lejtért sikerült a hiszékeny özvegyvel megvételni.

Még "szerencsésebb" házvásárlás volt az, amikor Müller Árpád 9 millió lejtért vett a kisleánynak egy házat, amelyen azonban feledékenységből rajta maradt egy négy millió lejes adósság.

A szerencsés házvétel után egy évre megkezdtek a Juhász-vagyon likvidálását, amely öt évig tartott. Ez alatt az öt év alatt a megmaradt pénzt kölcsönképpen emelték el a szövetség tagjai, úgy, hogy a likvidálás után két millió lei maradt a kis Bözsike 50 millió lejes vagyonából.

Az első bűnügyi tárgyalást a timisoarai törvényszék tartotta meg, amikor vádlott-

ként valami Varjasi Lajos és társai szerepeltek. A helyes nyomra azonban csak a cluji ügyesség lépett, amikor elrendelte a vizsgálatot Müller Árpád és a szövetség többi tagjai ellen. A dosszár később kibővült és már tizenkét vádlottja volt a Juhász-pernek: Dr. Schimmerling Ármint, öz. Juhász Gyuláné, Müller Árpád, Müller Árpádné, dr. Obadeanu Pál, Weinberger Pál, Weisz Gyula, Deutsch Ártur dr, Dobó Timilan, Müller Alajos, Löbl Hugo.

A tárgyalás két napig tartott, amikor a védelem azzal a kéréssel fordult a bírósághoz, hogy az ügyet tárgyalás végett küldjék át a timisoarai törvényszékhez. A cluji törvényszék most a dosszár véleményezés végett átküldte a Semmitőszékhez.

Hogyan?... Még nem próbálta ki a Togal-t?!

Togal millió esetben bevált mint hatásos szer

Rheuma | Köszvény | Ülőidegzsába

Spanyolnátha • Ideg- és főfájás • Hüléses megbetegedés esetén.

Nincs ennél jobb szer! Biztosan használ!

Semmiféle hasonló készítmény, bárhol dícsérik is, nem tud felmutatni több mint 6000 orvosi véleményt! Togal oldja a húgysavat és így a baktériumok gyökerében támadja meg! Ne kísérletezzék más hasonló szerekkel! Mások megtették ezt Ön helyett és Ön mind Togal-t szednek most! Egy kísérlet Önt is meg fogja győzni! Az összes gyógyszerárakban és drogeriákban. Lei 52.-. A Togal-tabletta svájci készítmény!

Takarékossági szempontból

Több megyét összevonnak

és a szenátorok, képviselők számát csökkentik

Bucuresti, június 7.

Fővárosi jelentéseink alapján közöljük, hogy Tatarescu miniszterelnök az ellenzéki pártvezérek bevonásával olyan alkotmány-módosító javaslaton dolgozik, mely az alkot-

mányon bizonyos reformokat vinne végbe. Ilyen volna többek között az, hogy a képviselők és szenátorok számát apasztanák és a megyék számát csökkentenék.

Zacoi Mihály, -- aki nem gentleman

Lopásért feljelentette feleségét

Arad, június 7.

Zacoi Mihály Vezuv-uca 9. szám alatti lakos ma délelőtt megjelent a rendőrségen, ahol lopás címén feljelentést tett felesége ellen. Zacoi Mihály feljelentésében elmondta, hogy míg ő távol volt hazulról, felesége feltörte az egyik szekrényt, amelyből

magához vette az ott levő 10 ezer lej készpénzt. Ezután különböző ruhaneműket csomagolt össze és eltávozott a lakásból. A feljelentés megtörténte után a rendőrség bevezette a vizsgálatot, annak megállapítására, hogy Zacoinának jogában volt-e a pénzt és a ruhaneműket magához venni.

Barthou nem utazik Rómába

London, június 7.

Barthou francia külügyminiszter Genfben nagyfontosságú titkos tanácskozásokat folytatott Leichner báróval, Papen alkancellár megbízottjával, aki a tárgyalások után azonnal jelentést tett Hitlernek. Mint hírtlik, a tárgyalások anyaga felölelte a Saar

anyagát. A németországi sajtó elismerő hangon ír a franciáknak a Saar-vidék ügyében megtett gesztusáról.

Vakmerő rablótámadás a Bucuresti-Pitesti országúton

Egy fegyveres rablóbanda kifosztotta az autóbusz és egy személyautó utasait

Bucuresti, június 7.
A Bucuresti-Pitesti országúton vakmerő rablótámadás történt. tegnap délután négy és öt óra között egy utasokkal teletel autóbusz haladt, amikor a soffőr észrevette, hogy az országutat fegyveres emberek ál-

ják el és megállásra kényszerítik a soffőrt. A kocsit megállt, mire a banda vezetője az autóbuszba ment és a bentlevő 15 utast kirabolta. Amíg ez a rablótámadás történt az alatt az idő alatt egy személyautót is megállítottak a vakmerő banditák. Az autót utasait kirabolták és miután ilyenképen jól

végezték dolgukat, a rablók eltűntek. A rendőrség azonnal beindította a nyomozást. A nyomok Ciulache banditavezér felé mutatnak, aki csak nemrég szabadult ki a vacaresti fegyházból. A nyomozás igen erőteljes tempóban haladt tovább.

Fegyveres banditák megöltek egy házaspárt és elrabolták egy millió dinárjukat

Belgrád, június 7.
Vakmerő rablógyilkosságot követtek el tegnap tegnap eddig ismeretlen tettesek, Bachaiade jugoszláviai közságben. Több álarcos betörő behatolt Grujici jómódu gazdálkodó házába. Amikor a gazdálkodó felesége melátta a támadókat, segítségért kiáltott, mire a banditák több fejszecsapással megöl-

ték és a pénzeladát felnyitva, abból több mint egymillió dinárt vettek ki. Időközben Grujici is előkerült és birokra kelt a banditákkal, de vesztére, mert a tulerő csakhamar legyőzte és a felfegyverzett banditák a földbirtokost is megölték. — A kettős gyilkosság után a rablott pénzzel elmenekültek. A csendőrség nagy eréllyel indította meg a nyomozást.

Korpás a feje? Kopaszodik? Hull a haja?

Használjon FLOREAL hajszeszt 1 üv. ára 60 lei

Vezérképréselet: DROGUERIA „CENTRALA” Oradea Telefon 6-56.

Ekrazittal töltött bombával felrobantottak Chicagóban egy áruházat

Hat ember meghalt, tíz súlyosan megsebesült

Chicago, június 7.
Borzalmas robarnás történt tegnap délután egy hatalmas chicagói áruházban. Ebben az időtájtban az áruház forgalma a leg-erősebb és tegnap is ezrekre menő tömeg tolongott az áruház termeiben, amikor

iszonyu erejű detonáció reszketette meg a levegőt s az egyik terem falai bedőltek, maguk alá temetve az ott tartózkodó embereket.

A robbanás következtében hat ember szörnyet halt, tízet pedig a lehulló faltör-
melékek életveszélyesen megsebesítettek.

A nyomban megindított rendőri vizsgálat során megállapítást nyert, hogy egy banditaszervezet tervszerűen előkészített merényletéről van szó. A banditák egy ekrazittal töltött bombát helyeztek el az áruházban, mert az volt a szándékuk, hogy a pánikot kihasználva fosztogassanak. Számos letartóztatás történt.

Jogerős ítélettel felmentette a törvényszék a Peter Julián per összes vádlottait

Az ügyész megnyugodott a felmentő ítéletben

Oradea, június 7.
Három napos tárgyalás után hirdette ki a törvényszék az ítéletet a Peter Julian jegyzőségek vásárjának monstre perében. A tíz órára hirdetett ítéletre zsufolásig megtelt a nagy esküdtzéki terem és nagy izgalommal várták az ítéletet.

Filmpalace—Filmterrasse
műsora

Péntek, szombat, vasárnap 3, 5, 7 és fél 10-kor

Önagysága
nem akar gyereket

Németül beszélő pikáns vígjátékláger, Főszerepben:
Liane Haid, Georg Alexander, Otto Walburg

A bíróság kihirdette az ítéletet, amely szerint az összes vádlottakat Peter Juliant, Petcu Józsefet, Popovici Gheorghet, Centeat Bonnert ügyvédet, Faicievici kereskedőt bizonyítékok hiányában felmenti a családja és a megvesztegetés vádjáról. Az ítéletben az ügyész megnyugodott.

És ezzel befejeződött az a nagy per, amely három teljes éven át izgalomban tartotta egész Erdély közvéleményét.

Időjárás

Változó felhőzet helyenként eső, esetleg zivatar, lényegesen hűvösebb.

Az Állami Osztálysorsjáték 2-ik osztályának húzási eredményei

Egy millió lejt nyert: 73772, 500.000 lejt nyert: 78716. 300.000 lejt nyert 70988, 200.000 lejt nyert 22092. 100.000 lejt nyertek: 46873 és 76985. 50.000 lejt nyertek: 17196, 25224, 43049, 68596. 25.000 lejt nyertek: 2820, 7163, 12032, 12630, 13843, 29298, 37281, 39066, 40982, 50906, 51419, 53124, 55235, 67250 és 76132 és még 2425 nyere-mény 15.000 lei és 3300 lei között.

Eladó

utányos áron Olaszi városrészben, a Str. Sf. Gavr-el folytatásában **több telek,** ház építésére igen alkalmas, vízvezeték, csatornázás és villanyvilágítás mentén Ertekezni lehet Buk Józsefnél, Str. Bălcescu 34. szám.

RADIOMŰSOR

Bucuresti. 12: Lemezek 13.30: Könnyű lemezek, 18: Motcoj zenekar 20.15: Zor de zi férfikar 20.45: A rádiózenekar 21.30: A hangverseny folytatása. 22.30: Lemezek.

Budapest. 6.45: torna Utána: gramofon 9.45: Hírek, 10: Felolvasás. Köpen: gramofon 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. Időjárásjelentés 12.05: Vidner Lili zongorázik, Setét György hegedül, zongorán kíséri Kósa György 12.30: Hírek 13.20: Pontos idő időjárás és vízállásjelentés 13.30: gramofon 14.40: Hírek, élelmiszerárak, piaci árak és árfolyamhírek 15.30: A rádió diákfólorája, 16: A Szilágyi Erzsébet leánygimnázium jelenlegi és volt növendékeinek énekkara. 16 és 45: Hírek 17: Korpás Ferenc dr. főgimnáziumi igazgató előadása 17.30: Ladányi Ilonka énekel Pless László pedig zongorán kíséri 18.30: Sportközlemények 18.45: Zenekar a tiszti kaszinóból 19.50: Muzsika előadás az Őskorról. 20.20: A Rádióélet sportverseny rejtvénye 20.30: Közvetítés Debrecenből 23: Hírek, időjárásjelentés és végül Kiss Lajos és cigányzenekara muzsikál.

APROHIRDETÉSEK

Elveszett kedden este Episcopia Bihor-ból egy 3 éves herélt pej csikó. Becsületos megtaláló vagy nyomravezető jutalmat kap Szőke Sándornál Episcopia Bihor. 1338

Ügyes lapárusokat jó keresettel helyben, mint Erdély minden nagyobb városában felveszünk az Erdélyi Magyarság árusításához. Jelentkezni lehet a megbízottaknál és a kiadóhivatalban.

Makulatura újságpapír kapható nagyban és kicsinyben Pásztor Ede papíráruházában, Oradea, Piata Mihai Viteazul 4.

Lakbérleti szerződés blanketták kaphatók Pásztor Ede papíráruházában, Oradea, Piata Mihai Viteazul 4.

PÁSTOR EDE, ORADEA